

Lomsdal-Visten
nasjonalparkstyre

Møteinnkalling

Utvalg:	Arbeidsutvalg Lomsdal-Visten
Møtested:	Epost, Digitalt
Dato:	29.07.2026
Tidspunkt:	12:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Møtet gjennomføres som et epostmøte

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
AU 5/26	Søknad om dispensasjon fra verneforskriften for Lomsdal-Visten nasjonalpark for skadefelling av bjørn i Grane kommune 2026		2026/6390

Arkivsaksnr: 2026/6390-2

Saksbehandler: Bjørnar Aarstrand

Dato: 29.07.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Arbeidsutvalg Lomsdal-Visten	5/26	29.07.2026

Søknad om dispensasjon fra verneforskriften for Lomsdal-Visten nasjonalpark for skadefelling av bjørn i Grane kommune 2026

Vedlegg:

- 1 Vedtak - tillatelse til skadefelling av bjørn i deler av Grane kommune.PDF

Forvalters tilrådning

Grane kommune gis tillatelse til skadefelling av én (1) brunbjørn i Lomsdal-Visten nasjonalpark.

Dispensasjonen gis med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 og med følgende vilkår:

- Vilkår gitt i tillatelse til skadefellingsuttak fra Statsforvalteren i Nordland med dato den 29. juli 2026 vedlagt
- Tillatelsen gjelder fra den 29.07.2026 til og med 4.08.2026 kl 12.00.
- Tillatelsen gjelder innen vernegrensene for Lomsdal-Visten nasjonalpark for det definerte skadefellingsområdet som er gitt av Statsforvalteren i Nordland slik:
 - o I øst: E6
 - o I nord: Svenningelvbua og rett linje til kommunegrensa mellom Grane og Vefsn ved høyeste punkt på Tinden 823 moh.
 - o I vest: Høyeste punkt på Tinden (823 moh) og rett linje til høyeste punkt på Kvitfjellet (1246 moh), rett linje til høyeste punkt på Jordbrufjellet (1050 moh) og rett linje til tunnelinnløpet (øst) på Toserveien (fylkesvei 76).
 - o I sør: Fra tunnelinnløpet (øst) på Toserveien (fylkesvei 76) til E6.

Søknaden

Grane kommune har den 28.07.26 søkt Statsforvalteren i Nordland om skadefelling av en brunbjørn vest for E6 i området Stavassdalen. Store deler av området som det søkes om å jakte i ligger innenfor Lomsdal-Visten nasjonalpark og må behandles etter verneforskriften.

I søknaden skriver kommunen: «*Bakgrunnen for søknaden er dokumenterte ferske skader i sauebesetning i Svenningdal Vest. Det vises til rovbasen for info om samlet tapsomfang.*»

Naturmangfoldloven og verneforskrift

Lomsdal-Visten nasjonalpark/Njaarken vaarjelimmiedajve ble opprettet ved kgl.res. av 29.

mai 2009. Verneforskriften forvaltes av Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre.

Formålet med Lomsdal-Visten nasjonalpark er å:

Bevare et stort, egenartet og tilnærmet urørt naturområde. Bevare det biologiske mangfoldet med økosystemer, arter og bestander, geologiske forekomster, og kulturminner. Sikre variasjonsbredden av naturtyper og store sammenhengende barskogområder i regionen.

Sikre grotter og karstformer mot all skade og mot at det fjernes biologisk eller geologisk materiale fra dem. Bevare, sammen med landskapsvernområdet i Indre Visten, et variert kystlandskap fra fjord til fjell på Helgeland.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området brukes til reindrift.

Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er fredet mot skade og ødeleggelse. Nye dyrearter må ikke innføres. Etter verneforskriften er det tillatt å jakte i nasjonalparken, men i forvaltningen skiller man mellom ordinær jakt og skadefellingsuttak. Skadefelling må derfor behandles etter naturmangfoldlovens § 48.

Behandlingen av dispensasjon fra verneforskriften for lisensfelling og skadefelling av rovdyr presiseres også i brev fra Miljødirektoratet den 28.10.2025.

Alle saker som berører natur skal i tillegg vurderes ut fra naturmangfoldlovens §§ 8-12.

Vurdering av saken

Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre er forvaltningsmyndighet for både Lomsdal-Visten nasjonalpark og Stavasselva naturreservat. I naturreservatet er felling av store rovdyr tatt inn i vernebestemmelsene (§4.3) slik at det er ikke nødvendig med vedtak i forhold til verneforskriften når Statsforvalteren har gitt tillatelse til skadefelling etter naturmangfoldloven.

Naturmangfoldlovens § 48 sier at forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Søknaden må vurderes etter vilkårene om at det ikke må stride mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Disse vilkårene er kumulative, det betyr at hvis begge vilkårene er oppfylt kan forvaltningsmyndigheten vurdere om det skal gis dispensasjon eller ikke.

I saker der Statsforvalteren i Nordland gir kommunene tillatelse til skadefellingsuttak er det allerede gjort vurderinger knyttet til naturverdier i området.

Området er relativt godt kartlagt i forbindelse med verneplan for Lomsdal-Visten og opplysningene om naturmangfoldet er i hovedsak hentet fra ([Miljøfaglig utredning, rapport 2004:3](#)) og [Naturbase](#). Området preges av store botner med fjellskog og mange bekker og elver som kommer ned fra fjellene i vest, som danner til dels store elvejuv videre ned mot Vefsnadalføret. Liene er temmelig bratte, men det er noe slakere mot Stavvasselva i nord. I Svenningskardet og over mot Stavvasselva ligger et større myr/skogområde, lengst nord delvis utenfor utredningsområdet. Gamle granskoger, ofte i mosaikk med større og mindre myrarealer, dominerer lavereliggende deler, furuskoger kommer inn på skrinne og grunnlendte partier. I nordvest kommer det inn mye kalkrike bergarter i tilknytning til Grønfjellets østskråninger, og dermed mye kalkkrevende vegetasjon, både i fjell og skog. I selve Stavvassdalen, over mot Eiterådalen, er terrenget slakt med store myrområder og mye skrinne furuskog.

Det er nøkkelbiotoper og hensynsområder både i selve Stavvassdalen og i områdene sør for Stavvasselva. Områdene er også yngleområde for enkelte rovfuglarter.

Det er gode nok kunnskaper om naturmangfoldet, dette betyr at naturmangfoldlovens § 9, «føre-var- prinsippet», ikke brukes i denne saken.

Naturmangfoldlovens § 10 sier at økosystemtilnærming og samlet belastning på et område skal vurderes. Det skal også vurderes om en dispensasjon kan skape presedens og på den måten bidra til en gradvis forringing av området og forvitring av verneforskriften. Til tross for spor etter tidligere bruk, som gammerester, hesteveger og hogst oppleves områdene som lite påvirkede.

Naturmangfoldlovens §§ 11 og 12 er ikke relevante i denne saken og er derfor ikke vurdert.

Skadefellingsuttak er et viktig forvaltningsverktøy for å kunne ta ut skadevoldende individ.

I nyere verneforskrifter fra nasjonalparker og naturreservater i området er skadefellingsuttak unntatt fra vernebestemmelsene.

Konklusjon

Forvaltningsmyndigheten kan med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 gi dispensasjon for skadefellingsuttak av en brunbjørn. Dette er begrunnet i vurderingen over samt Statsforvalteren i Nordlands vurderinger i vedtak 29.07.26. og retter seg kun mot skadevoldende individ.

Grane kommune
Rådhuset
8680 Trofors

Saksbehandler, innvalgstelefon
Charlotte Holmstad Arnesen, 75 54 78 20

Vedtak - tillatelse til skadefelling av bjørn i deler av Grane kommune

Statsforvalteren viser til muntlig etterfulgt av skriftlig søknad av 28. juli 2026 fra Grane kommune v/Torgar Eggen om tillatelse til skadefelling av bjørn på grunn av tap av sau. Det ble gitt muntlig tillatelse per telefon, samt sendt en e-post med vilkår og avgrensing for fellingsområde per e-post 28. juli 2026. Dette er et formelt vedtak på saken.

Vedtak

Statsforvalteren i Nordland gir i med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rovviltforskrifta § 9 tillatelse til skadefelling av én (1) bjørn i deler av Grane kommune innenfor nærmere angitte vilkår.

Vilkår

1. Fellingsområdet er avgrenset til:
 - a. I øst: E6
 - b. I nord: Svenningelvbua og rett linje til kommunegrensa mellom Grane og Vefsn ved høyeste punkt på Tinden 823 moh.
 - c. I vest: Høyeste punkt på Tinden (823 moh) og rett linje til høyeste punkt på Kvitfjellet (1246 moh), rett linje til høyeste punkt på Jordbrufjellet (1050 moh) og rett linje til tunnelinnløpet (øst) på Tosenveien (fylkesvei 76).
 - d. I sør: Fra tunnelinnløpet (øst) på Tosenveien (fylkesvei 76) til E6.
 - e. Se også vilkår nr. 3.

Fellingsleder er ansvarlig for at alle som deltar i fellingsforsøket er gjort kjent med avgrensinger og vilkår for fellingstillatelsen.

2. Fellingstillatelsen gjelder felling av én brunbjørn i tidsrommet 28 juli 2026 kl. 15:00 til og med 4. august 2026 kl. 12:00.

3. Fellingsforsøket skal etter beste evne rettes mot skadevoldende individ. Fellingsforsøket skal derfor styres til det aktuelle tapsområdet der tapene sist har skjedd og der de eventuelt utvikler seg videre.
4. Binner med unger som opptrer sammen er **unntatt** fra fellingstillatelsen. De tiltak som er mulige for å unngå at binner med unger felles, skal være iverksatt.
5. Rapportering:
 - a. Fellingsleder skal gi en kort statusrapport minimum annethvert døgn på e-post til rovvilt.nordland@statsforvalteren.no eller på telefon (ikke SMS) til vakttelefonen 47829091. Meldingen skal inneholde kort oppsummering av aktivitet fra fellingslaget, informasjon om evt. observasjoner av gaupe og evt. funn av nye kadaver. Dersom fellingsforsøk innstilles over flere dager, er det ikke nødvendig med statusrapport før fellingsforsøket evt. starter opp igjen.
 - b. Elektronisk rapport leveres av fellingsleder senest innen tre uker etter endt fellingsforsøk. Lenke til rapporteringsskjema sendes i separat e-post til fellingsleder. Fellingsleder kan delegere rapporteringsansvaret til en annen person på fellingslaget.
 - c. Kommunen skal snarest mulig etter avsluttet fellingsforsøk, og senest innen 01.09.2026, sende inn krav om refusjon av utgifter til Statsforvalteren i Nordland. Dette gjøres i Miljødirektoratets elektroniske søknadssenter ved bruk av skjema «[Refusjon av skadefellingsutgifter for kommuner](#)».
6. Kommunen er ansvarlig for å oppnevne deltagere på fellingslaget. Det skal oppnevnes en fellingsleder. Kun personer som står på lista over deltakere i fellingslaget kan delta på fellingsforsøket, og slik liste skal sendes til Statsforvalteren før fellingsforsøket starter.

Statsforvalteren krever at deltakerne i fellingslaget – jegere og hundeførere – oppfyller kravene til og innehar lisens, jf. kravene i forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst, §§ 13 og 14.

Alle medlemmer av fellingslaget som deltar i fellingsforsøket skal ha kopi av dette brevet og være kjent med vilkårene for fellingstillatelsen.
7. Oppnevnte jegere plikter å utøve fellingsforsøket på en dyrevelferdsmessig forsvarlig måte som ikke utgjøre en fare for mennesker, husdyr eller eiendom jf. viltressursloven § 21. Ved felling av bjørn **skal** det benyttes våpen og ammunisjon godkjent for storviltjakt, jf. forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst.
8. Fellingsforsøket skal skje med minst mulig forstyrrelse av annet vilt og minst mulig skade og ulempe for naturmangfoldet.
9. Felling eller forsøk på felling av rovvilt skal umiddelbart meldes til Statsforvalteren på dette nummeret: 478 29 091. Den som feller dyr skal kunne fremvise felt dyr for Statens naturoppsyn for umiddelbar kontroll, merking og prøvetaking av biologisk materialet, og skytter skal kunne påvise fellingsstedet etter anmodning fra Statens naturoppsyn, politiet eller Statsforvalteren.
10. Dersom det løsnes skudd mot rovvilt og dyret forlater plassen, så plikter skytter å forvisse seg om påskutt dyr er truffet eller ikke. Dersom dyret vurderes skadeskutt, plikter de ansvarlige å

gjøre det de kan for å avlive dyret snarest mulig. Ved skadeskyting av rovvilt skal skytter uten opphold underrette Statsforvalteren og nærmeste politimyndighet. Statsforvalteren avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøket på felling skal uten godtgjørelse bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk. Generelt for ettersøk gjelder bestemmelsen i rovviltforskriften § 17.

11. Forsøk på felling i medhold av denne tillatelsen krever ikke tillatelse fra grunneier, jf. viltlovens § 35. Bjørn som blir felt i medhold av denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt dyr eller deler av dyret (inkl. hår, blod) uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Fellingslagets leder er ansvarlig for at felt bjørn ivaretas og håndteres etter [instruks for ivaretagelse av døde rovdyr](#). Felt dyr skal vommes ut og tas vare på slik at kjøttet kan omsettes. Om mulig veies dyret før utvomming. Frakt og oppbevaring av brunbjørn avklares med Statsforvalteren.
12. Statsforvalteren i Nordland kan til enhver tid endre ett eller flere av vilkårene, eller trekke tilbake fellingstillatelsen.

Grunnlaget for avgjørelsen

Lovgrunnlag, kvote for betinget skadefelling og regional forvaltningsplan

Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rovviltforskrifta § 9.

Betinget skadefelling er vedtak med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 første ledd b) om felling av enkeltindivider av rovvilt for å stanse eller forhindre skader på husdyr, tamrein eller annen eiendom. Rovviltforskriften § 9, gir Statsforvalteren myndighet til å fatte vedtak om iverksetting av skadefelling innenfor kvote for betinget skadefelling fastsatt av rovviltnemnd, jf. rovviltforskriften § 8 eller Miljødirektoratet, jf. § 13.

I vurderingen av om det skal iverksettes felling, skal Statsforvalteren drøfte skjønnskriteriene i rovviltskrifta § 9, andre ledd bokstav a til d:

- a) Områdets betydning som beitemark
- b) Skadenes omfang og utvikling
- c) Potensialet for framtidige skader
- d) Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak.

En skadefellingstillatelse skal være rettet mot bestemte skadegjørende individ, og vedtaket skal være begrenset til tid, rom og antall dyr.

Rovviltnemnda i region 7 – Nordland fastsatte i vedtak av 5. mai 2026 en kvote på to (2) betinga skadefellingstillatelser på bjørn i Nordland for perioden 1. juni 2026 til og med 15. februar 2027. Vedtaket ble påklaget, og rovviltnemnda har oversendt klagen til Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse. Ved tidspunkt for iverksetting av denne fellingstillatelsen er det ikke felt noen dyr på denne kvota.

I den vedtatte forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland er det skrevet følgende om skadefelling av brunbjørn:

- 2.5.1 *Skadefelling i svart sone er i utgangspunktet kun aktuelt ved akutte skadesituasjoner. Det skal være lavere terskel for felling av hannbjørn enn binner.*

- 2.5.2 *Dersom det på våren oppdages bjørn i kalvingsland for reindrift innen svart sone, eller i randsonen til svart sone, skal det i samråd med reinbeitedistriktet iverksettes avbøtende tiltak.*
- 2.5.5 *Utenfor svart sone skal det som hovedregel gis tillatelse til uttak av bjørn som forventes å gjøre skade.*

Kunnskapsgrunnlaget og hensynet til bjørnebestanden

Naturmangfoldlovens formålsbestemmelse (§ 1):

«Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskers virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.»

Etter naturmangfoldloven § 1 og § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivarettatt på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning.

Etter naturmangfoldloven § 18 andre ledd fremgår det at det ved vedtak etter bestemmelsens første ledd bokstav b) bare kan treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse. Statsforvalteren legger til grunn at vurderingen av dette beror på flere forhold, blant annet ut fra hvilke grense (kvote) som er satt for uttaket og hvilke andre trusselfaktorer bestanden er utsatt for.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i § 8 til § 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Offentlige beslutninger som kan berøre naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon samt effekt av påvirkning, jf. § 8. Statsforvalteren viser til at vedtaket blant annet baserer seg på sist tilgjengelig kunnskap om bjørnens bestandssituasjon og utvikling i Norge; det vises til beskrivelsen av det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3. De siste opplysningene om bestandssituasjonen for brunbjørn fremgår i NINA-rapport 2760 «DNA-basert overvåking av brunbjørn i Norge i 2025».

Region 7 (Nordland) skal ha en årlig yngling av brunbjørn jf. rovviltforskriften § 4 første ledd bokstav g). Den todelte målsettingen som formålsparagrafen i rovviltforskriften setter, er søkt oppnådd gjennom forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland, jf. § 6. Her er det definert hvor beitedyr og rovvilt har prioritet.

Antall ungekull som fødes hvert år estimeres med bruk av en modell som baserer seg på innsamlet DNA-materiale fra hunnbjørner. Det nasjonale fastsatte bestandsmålet for brunbjørn ligger på 13 årlige kull. I 2025 ble det nasjonalt estimert 10,3 ynglinger, som vil si at vi befinner oss under det nasjonale fastsatte bestandsmålet. For region 7 – Nordland er det regionale bestandsmålet satt til én årlig yngling hvert år, og basert på innsamlet DNA fra bjørn estimerte Rovdata at det ikke var yngling i Nordland i 2025. Dette vil si at også regionen befinner seg under det fastsatte bestandsmålet.

I 2025 ble det i Nordland registrert to hannbjørner basert på DNA-analyser av hår og ekskrementer. Totalt ble det samlet inn 18 DNA-prøver man antok stammet fra bjørn i Nordland i 2024, men kun 10 av disse prøvene var fungerende. Det ble gjennom de 10 fungerende DNA-prøvene påvist to ulike

hannbjørner i fylket, hvorav en ble observert i Hattfjelldal og Grane kommuner, og en i Saltdal kommune.

Det er satt av to forvaltningsområder for bjørn i Nordland: område 1: indre dele av Nordland mellom Rana og Saltdal (mellom Kallvatnet i Rana kommune og Junkerdalen i Saltdal kommune) og område 2: Indre deler av Nordland mellom Sulis i Fauske kommune og Bjørnfjell i Narvik kommune.

Det er få tegn til at målene for Nordland vil kunne oppnås innen overskuelig framtid og det er absolutt utfordrende med tanke på bruken av skadefelling på generelt grunnlag, siden vi er avhengig av at brunbjørnbestanden i fylket vokser betydelig dersom bestandsmålet skal nås. Det er registrert få bjørner i Nordland de siste årene, og uttak av bjørn er uheldig med tanke på framtidig oppnåelse av bestandsmålet for regionen. I tillegg til felling i Nordland, spiller økt avskyting på svensk side en avgjørende betydning for bestandsutviklingen.

Avgangen av voksen brunbjørn skjer i hovedsak gjennom lisensfelling og skadefelling. Når det gjelder effekten av dette sammenholdt med andre påvirkninger, foreligger det betydelig kunnskap om den samlede belastningen brunbjørnbestanden blir utsatt for, jf. naturmangfoldloven § 10. Brunbjørnbestanden er ikke begrenset av tilgjengelig areal. Det er ikke registrert sykdom på brunbjørn i Norge. Det er kjent at ungedødelighet hos brunbjørn er høy, blant annet på grunn av infanticid (ungedrap). Det forekommer også sporadiske påkjørsler. Det foreligger altså få andre store trusselfaktorer for arten. Sist gang det ble felt bjørn i Nordland, var i Evenes kommune sommeren 2019. Det er imidlertid felt flere bjørn på skadefelling og lisensfelling i fjellområdene i Sverige, forholdsvis nær grensa til Nordland i Salten og på Helgeland de siste årene.

«Føre-varprinsippet», jf. naturmangfoldloven § 9, kommer til anvendelse i situasjoner hvor en ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Statsforvalterens syn er ikke dette tilfelle i denne saken.

Skadesituasjonen

Den 22. juli 2026 ble det funnet ei død søye på bakgrunn av varsel på radiobjella. Søya ble påvist at var drept av bjørn. Underveis i oppdraget fant SNO to ytterligere kadaver, ett lam som også ble påvist drept av bjørn like ved søya, samt et dyr lenger nord, hvor det ikke var mulig å fastslå dødsårsak på. Den 25. juli ble det funnet ytterligere ei søye påvist drept av bjørn og dagen etterpå ble det funnet tre til, alle ble påvist tapt til bjørn og skadene var relativt ferske. Det er altså seks påviste og relativt bjørneskader i et nokså begrenset område i Grane kommune.

Statsforvalterens vurdering

Det aktuelle området er i vedtatt forvaltningsplan avsatt som prioritert beiteområde for sau, hvor det skal være en lav terskel for å tillate skadefelling. Geografisk differensiering skal bidra til å ivareta hensynene i naturmangfoldloven § 12. De siste årene er det kun påvist enkelte hannbjørner i fylket. Vi er dermed avhengig av at bjørnbestanden i fylket vokser betydelig dersom bestandsmålet skal nås. De vedtatte bjørneområdene sammenfaller ikke med områder som biologisk sett ligger til rette for bjørn, og det er derfor svært liten sannsynlighet for at bestandsmålet vil kunne oppnås innenfor bjørneområdene. De prioriterte bjørneområdene har dermed ingen funksjonell betydning for å ivareta forvaltningsmålet for regionen, og de gir lite spillerom for en differensiert forvaltning av bjørn. Dette skaper ikke nødvendig forutsigbarhet for beitebrukerne, øker konfliktnivået og gjør den praktiske forvaltningen av bjørn i Nordland svært utfordrende.

Videre viser vi til føringer fra Miljødirektoratet gjennom klagebehandling av Statsforvalterens fellingstillatelser på bjørn beitesesongen 2022. Miljødirektoratet omgjorde dette året tre av våre

tillatelser, med begrunnelse i at de ikke kunne se at skadeomfanget og skadepotensialet var vesentlig og tilstrekkelig for å iverksette skadefelling. Likeledes viser vi til KLD sin klagebehandling av rovviltneemndas vedtak om kvote for betinget skadefelling av bjørn i brev av 4. juli 2024 og 5. august 2025 hvor det fremgår at terskelen for uttak av hannbjørner skal være høyere enn det som normalt følger forvaltningspraksis, på bakgrunn av forekomsten av bjørn per i dag er svært begrenset i regionen, og det bør derfor tas sterkere hensyn til vern av bjørn uansett kjønn, med mål om økt forekomst og oppnåelse av bestandsmålet på sikt. Terskelen skal derfor heves til et nivå som er høyere enn lav, men ikke høy. Dette fordi terskelen som normalt følger av forvaltningspraksis er lav for å felle hannbjørner.

Bjørnen som forårsaker skadene, er mest sannsynlig en hannbjørn. Dette vurdert ut ifra DNA-analyser fra tidligere år og kjent utvandringskapasitet hos binner. Felling av en hannbjørn vil i mindre grad enn felling av en hunnbjørn påvirke Stortingets målsetting om én årlig yngling av bjørn i Nordland. Samtidig vil en praksis med lav terskel for felling av hannbjørner redusere muligheten for å for å oppnå bestandsmålet.

Områdets betydning som beitemark

Det er to besetninger som beiter utmarksbeite i dette området med til sammen ca. 500 dyr. I Grane kommune som helhet er det langt flere dyr som beiter på utmarksbeite, men på østsiden av E6. Statsforvalteren legger til grunn at området har stor betydning som beitemark, jf. rovviltforskriften § 9 annet ledd bokstav a.

Skadenes omfang og utvikling

I perioden 22. til 27. juli ble det til sammen funnet syv kadaver, hvorav seks er påvist tapt til bjørn, mens ett kadaver har ukjent og usikker dødsårsak. Alle kadavrene tilhører samme beitebruker og er funnet i et nokså begrenset område Engibekkskaret. En av bjørneskadene, samt kadaver med ukjent og usikker dødsårsak, ble funnet noe lenger nord enn de andre skadene, ved Stavassdalen. Vi vurderer at skadesituasjonen kan anses som akutt og pågående, og at skadene er vesentlige.

Potensialet for framtidige skader og muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

Den berørte besetning har radiobjeller på en stort antall av dyra og beitebruker har selv økt tilsynet i forbindelse med oppdagelse av tapene. Erfaringer fra tidligere år viser at tapene kan blir store selv om det prioriteres ressurser til utvidet tilsyn for å forsøke å forebygge tap. Tapshistorikken i området viser at det kan bli store tap når det kommer bjørn inn i beiteområde. Det er fortsatt en god stund til igjen av beitesesongen, og vi vurderer derfor at det ikke er praktisk mulig å gjennomføre andre forebyggende tiltak som i tilstrekkelig grad kan forhindre skade, jf. rovviltforskriften § 9 annet ledd bokstav d). Vi vurderer dermed også at det foreligger et vesentlig potensial for framtidige skader på bakgrunn av antall dyr på beite og tid på beitesesongen.

Oppsummering

Skadefelling er et viktig virkemiddel for å stanse og forebygge skader på husdyr. Statsforvalteren har vurdert skadeomfanget og skadepotensialet som forholdsvis stort. Vilkår om at fellingsforsøket skal styres til det aktuelle tapsområdet, der tapene sist har skjedd og der de eventuelt utvikler seg videre, gjør at forsøket med stor sannsynlighet rettes mot riktig skadegjørende individ.

Vi vurderer at iverksettelsen av skadefelling innenfor angitt kvote, og i nærmere avgrenset geografiske område og tidsrom, ikke vil sette brunbjørnebestandens overlevelse i fare. Uttak av det

som sannsynligvis er hannbjørn, vil ikke i seg selv medføre at forvaltningsmålet, jf. nml. § 5, for arten ikke oppnås. Måloppnåelsen kan til en viss grad bli vanskeligere eller forsinket. Statsforvalteren har i denne sammenheng vektlagt at det sannsynligvis ikke vil være snakk om felling av binne. Det er satt som vilkår at binner med unger som opptrer sammen er unntatt fra fellingstillatelsen.

Ut fra hensynet til beitedyr, områdets betydning som beitemark og skadenes omfang og utvikling, anser Statsforvalteren at det beste tiltaket for å forhindre omfattende skader er at det iverksettes fellingsforsøk på den skadevoldende bjørnen, og det gis fellingstillatelse på én brunbjørn i dette området. I vurderingen av om det finnes andre tilfredsstillende løsninger har Statsforvalteren også lagt vekt på hensynet til næringsutøvelse i saken, jf. nml. § 14. Videre har det faktum at tapene har skjedd i et svært begrenset område og funn av ferske spor/kadaver vært avgjørende for at tillatelsen blir gitt.

Konklusjon

Ut fra en samlet vurdering med vektlegging av potensialet for framtidige skader dersom bjørnen fortsatt oppholder seg innenfor dette, eller tilgrensende beiteområder, finner Statsforvalteren det riktig å kunne tillate skadefelling på en (1) brunbjørn innenfor et nærmere avgrenset område og tidsrom som framgår av vilkårene for tillatelsen. Grane kommune får ansvaret for å lede gjennomføringen av fellingsforsøket.

Veiledning til gjennomføring av fellingsforsøk

På Miljødirektoratets nettsider kan man laste ned en veileder for skadefelling av rovvilt. Denne tar for seg lovverket som gjelder ved felling, forklarer ulike aktørers roller og ansvar, og hvilke metoder som kan brukes i fellingsforsøk: [Veileder for gjennomføring av fellingsoppdrag](#).

Det er vanskelig å lykkes med skadefelling på bjørn, og det er viktig at fellingslaget disponerer ressursene til situasjoner hvor det er en reell sjanse for å lykkes. God samhandling med beitenæringas tilsyn i området er viktig, bl.a. slik at fellingsforsøk kan prioriteres til ferske kadaver eller ferske observasjoner av bjørn i skadeområdet.

Ved gamle observasjoner, det vil si observasjoner som er eldre enn ett døgn, så bør innsatsen reduseres betydelig for å spare personressurser og ressurser generelt. Hvis det går mer enn ett døgn uten nye skader eller observasjoner bør det vurderes å gå inn i en beredskapsfase og avvente ytterligere fellingsforsøk inntil nye skader/observasjoner foreligger, gjerne med bruk av viltkamera på eldre kadaver og tråkk hvor man erfarer at rovdyr går. I en slik beredskapsfase vil dyreeiers/beitelagets tilsyn med dyrene være den kritiske suksessfaktoren i forhold til å tidlig oppdage nye skader/tap.

Bruk av hund

Bruk av drivende hunder under jakt/felling av bjørn er ikke tillatt, jf. forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst § 22.

For bruk av løs hund anbefaler vi at det brukes hundeekvipasje som er trent på skadefelling av bjørn. For de tilfeller der det vurderes bruk av løs hund under felling, vises det til at unntak fra sikringsreglene i hundeloven kan gis av kommunen, jf. hundeloven § 9e. Fellingslaget er selv ansvarlig for å innhente slik tillatelse hos kommunen. Statsforvalteren viser også til at løs hund i områder med husdyr/rein krever spesiell aktsomhet fra brukeren, for å unngå skade/ jaging av beitedyr. Vi viser i den sammenheng til hundeloven § 3 og 7.

Økonomiske rammer for fellingstillatelsen

Deltakere på kommunalt skadefellingslag vil motta godtgjøring for fellingsforsøket i samsvar med rovviltforskriften § 9a. Budsjettrammen skal sikre at deltakerne kan få godtgjøring i den perioden det er sannsynlig at skadefellingsforsøket kan føre til felling av riktig individ. Fellingsleder har fortsatt ansvaret for å avslutte fellingsforsøket når skadefellingsperioden er over eller det ikke lenger er sannsynlig at skadefellingsforsøket kan lykkes.

Det fastsettes ramme for utbetaling av godtgjøring på **inntil kr 95 000,-**. Maksimal døgnsettsats per jeger er kr 1 910,-. For personell som deltar få timer i løpet av et døgn, benyttes timesats $1\,910 / 7,5$ timer = 254,-. I tillegg til døgnsettsats/timesats, skal det beregnes feriepenger og arbeidsgiveravgift som også dekkes innenfor den fastsatte rammen.

Godtgjøring for eventuell beredskapsvakt eller beredskapsmidler faller utenfor godtgjøringsordningen. Likeledes faller godtgjøring for bruk av hund, innkjøp, forsikring og utgifter ved hundehold utenfor ordningen.

Deltakere som mottar godtgjøring etter ordningen må være registrerte lisensjegere, jf. rovviltforskriften § 15. Registrering som lisensjeger skjer på [Jegerregisteret](#).

Videre fastsettes det en ramme på **inntil kr 35 900,-** til dekking av direkte og dokumenterte kostnader utenom godtgjøring, jf. forskriften § 9. Dette gjelder for eksempel kjøreutgifter for bil, snøscooter, båt, nødvendig overnatting etc.

De økonomiske rammene er absolutt. Dersom det er ekstraordinære omstendigheter som gjør at fellingen ikke kan gjennomføres innenfor den økonomiske rammen, må kommunen ta kontakt med Statsforvalteren og avtale dette i forkant.

Kommunen er regnskapsførende enhet og fører regnskap basert på rapporter/timelister fra fellingsleder. Statsforvalteren yter etter mottatt krav fra kommunen tilskudd til dekning av utbetalt godtgjøring og dekking av direkte utgifter innenfor fastsatte rammer.

Verneområder

Store deler av fellingsområde ligger innenfor Lomsdal-Visten nasjonalpark. Avklaring om hvorvidt det kreves dispensasjon fra verneforskriften til skadefelling avklares med nasjonalparkstyret til Lomsdal-Visten nasjonalpark da det i senere tid har kommet presiseringer om skadefelling og lisensfelling fra Miljødirektoratet til forvaltningsmyndigheter for verneområder. Det er kommunen som eventuelt må søke dispensasjon fra verneforskriften. Fellingsområde omfatter også Stavassdalen naturreservat og Stavasselva naturreservat. Det er tillatt med skadefelling i disse naturreservatene.

Saksopplysninger

Dette vedtaket blir kunngjort i Miljøvedtaksregisteret (www.miljovedtak.no) og ved utsendelse til adressatene på kopilista.

Klage

Dette vedtaket kan påklages innen tre uker etter mottatt brev. En eventuell klage skal angi hvilket vedtak det klages på, og den er eller de endringene som ønskes. Klagen skal sendes til Statsforvalteren i Nordland, postboks 1405, 8002 Bodø/ sfnopost@statsforvalteren.no.

Med hilsen

Bjørn Godal (e.f.)
avdelingsdirektør

Charlotte Holmstad Arnesen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Lomsdal-Visten Nasjonalparkstyre

Moloveien 10

8002

BODØ

Kopi per e-post:

Mattilsynet, region nord
Nordland politidistrikt
Statens naturoppsyn, Nordland